

- Ἀκούσατε τί γένηκε φέτο τὸ καλοκαῖρι.
 Πατήσαν κάστρα καὶ χωριά, πατήσαν κασαμπάδες,
 πατήσαν καὶ τὸ Γιαντισέ, τὸ Ἀραμπά Μπουργάζι.
 Τρεῖς μέρες πολεμοῦσανε, τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες,
 5 πέφτουν τουφέκια σὰ βροχή, μολύβια σὰ χαλάζι,
 πέφτουν τὰ Ρωμοκέφαλα σὰν τὴ δεντροῦ τὰ φύλλα
 καὶ τὴν τετάρτη τὴ βραδεῖα μπαίνουν οἱ Τοῦρκοι μέσα.
 Μπαίνουνε μιά, μπαίνουνε δυό, μπαίνουνε τρεῖς χιλιάδες,
 μπήκε κ' ἓνα πασόπουλο μὲ δέκα μιμιπασίδες.
 10 Πήρανε νιούς, πήρανε νιές, πήρανε παλληκάρια,
 πήρανε καὶ μιά νιόνυφη, τριῶ μερῶ νυφάρια,
 κρατεῖ τὰ τέλια στὰ μαλλιά καὶ τὸν κινὰ στὰ χέρια,
 καὶ τὸ μικρὸ πασόπουλο κείνο τὴν τριγυρίζει,
 «Πές με κορὴ μ' τὸ ὄνομά σ' πές με καὶ τῆς νενές σου.
 13—Μένα μὲ λένε Μαριγῶ καὶ τὴν νενὴ μ' Κανέλλα.
 —Πές με κόρη μ', τοῦ ἄντρα σου;
 —Τὸν ἄντρα μου τὸν σκότωσαν στὰ δύο γόνατά μου
 καὶ βάψαν τὰ ρουχάκια μου τὰ λινομεταξένια.
 —Γιὰ θὰ μὲ δώσεις φιλήμα γιὰ θὰ σὲ κάνουμε κομμάτια.
 20—Κάλλιο ἔχω μὲ τὸ αἷμά μου τὴ γῆ νὰ κοκκινήσω
 παρὰ Τοῦρκο νὰ φιλήσω.
 Ἄν τ' ἀκούσε ὁ Χατζηγιαννάκης τῆς πέφτει λιγοθυμαίε,
 τάζει τὶς μούλες μὲ φλουριά, σεντούκια μὲ παράδες.
 —Δὲν θέλμε μούλες μὲ φλουριά, σεντούκια μὲ παράδες,
 25 μόν' θέλουμε τὴν Μαριγῶ γιὰ νὰ μᾶς κάν' τζιλβέδες

Χριστούγεννα, Χριστούγεννα, πόψε Χριστὸς γεννιέται,
 γεννιέται κι' ἀναστήνεται κι' ὁ κόσμος δὲν τὸ νοιώθουν.
 Ἐκεῖ π' ἀκούμπησ' ὁ Χριστὸς, χρυσὸ δενδρὶν ἐβγήκε
 χρυσὸ δενδρὶ χρυσόκλωνο κι' ἀργυροφουντωμένο,

1) Ἐκαστὸ δρέμια.

2) Τυρολόη. Ἐδρα τῆς ἐπαρχίας Τυρολόης καὶ Σιρνετζίου.

Ἐπιτομή
 Ἐλεφάντσαρλί:
 Διηγήσει
 Τριμύθια θρίμα
 Ἐθνομικὴ τ. 2Α!
 1939 π. 211

(ἀποδοθεῖ)

- 5 βαστοῦσε στὰ κλωνάριαν του Ἐνατολή καί Δύση,
καί τὰ περικλωνάριαν του ὄλα στοῦ Σαλονίκι.

13

Τοῦ νοικοκύρη.

Σοφίδες.

- Ἐδῶ στ' ἀρχόντου τίς αὐλές, αὐλές μαρμαρωμένες,
ἐδῶ ξαφνίζουσι τὰ φλουριά, ξαφνίζουσι τὸ λογάρι ¹⁾,
στοῦ ξάφνιασμα τοῦ λογαριοῦ ἀποκοιμήθ' ἀφέντης.
—Φέρτε κανί ροδόσταμο, φέρτε κι' ἀφράτο μῆλο.
5 Ὡστε νὰ πῆ «ἔχετε γειά», σαράντα μίλια πῆρε,
ὥστε νὰ πῆ «ἄς τὸ καλό», ἄλλα σαράντα πέντε,
μ' ἓνα κλωνί βασιλικὸ ἐξύπνησ' ὁ ἀφέντης.
—Σὲ σένα πρέπ', ἀφέντη μου, νὰ γίνης καπετάνιος,
νὰ κοσκινίζης τὰ φλουριά, νὰ δρεμονίζης ²⁾ τ' ἄσπρα
10 καί τ' ἀποκοσκινίδιαν τους, δός τα τὰ παλληκάρια,
θέλουσι τὰ φᾶν', θέλουσι τὰ πιουν', θέλουσι τὰ
[τραγουδήσουσι.
Καί μεις πολυχρονοῦμένον, τὸν σπιτονοικοκύρη,
νὰ ζήση χρόνια περισσά καί πάντα νὰ περάση
καί μὲ τὰ χίλια κ' ὕστερα ν' ἄσπριση νὰ γεράση.

14

Τοῦ παλληκαριοῦ.

Σοφίδες.

- Τὴ ρήγα γιός, τὴ ρήγα γιός, τὴ ρήγ' ἀντρειωμένος,
γυρεύει ν' ἀρρεβωνιαστῆ, γυρεύει νὰ παντρεύση
κάμπου κοράσι ἀγαπᾶ, καί κείνο δὲν τὸν παίρνει,
προξενητάδες γύρεψε νὰ πάη τὴν ἀρρεβῶνα.
5 Προξενητάδες δὲν ἤῤρε πῆρε καί πάγ' ἀτός του.
Στὸν δρόμο ὅπου πάγαινε, στὴ στράτα τοῦ παγαίνει,
μαῖστριες ³⁾ τὸν σύλλαχαν, μάννα καί θυγατέρα,
ἔκατσαν καί τὸν μάγευαν ἀπ' τὸ πρωὶ ὡς τὸ γιόμα,
καί μὲ τὸ γιόμα κ' ὕστερα πᾶνε τὴν ἀρρεβῶνα,
10 πᾶνε τῆς προίκας τὸ βλαντί, τῆς βενετιᾶς τ' ἀτλάζι,
πᾶνε καί τὴν μεσίτσαν τοῦ τζιβάν καρσί ζουνάρι.
—Ἄν εἶσαι ἄξιος κουγμουτζῆς ⁴⁾, ἂν εἶσαι χρυσοχέρης

1) Τὰ φλουριά. —2) Κοσκινίζης.—3) Μάγισσες.—4) Λ. Τ. Χρυσόχοος.

- νά κλέψω πὲ τὴ μάννα μου μισὸ δράμι ἀσημι,
 νά σέ τὸ δώσω κάνεις το, κάνεις το δαχτυλίδι,
 15 νᾶχει τὸ δαχτυλίδι μου σαράντα πέντε ψήφες.
 — Ἄν εἶσαι λήγορ' ἄξια, ἂν εἶσαι χρυσοχέρα,
 νά κλέψω πὲ τὴ μάννα μου, μισὸ σκουλί τὸ νῆμα,
 νά σέ τὸ φέρω κάνεις το, κάνεις το πεστεμάλι,
 νᾶχη τὸ πεστεμάλι μου σαράντα πέντε κῶχες.
 20 Καί μεῖς πολυχρονοῦμέν το, τ' ἄξιο σας παλληκάρι
 νά ζήση χρόνια περισσά καὶ πάντα νά περάση
 καὶ μὲ τὰ χίλια κ' ὕστερα ν' ἀσπρίση νά γεράση.

15

Στὸ παλληκάρι.

Σοφίδες.

- Ἐδῶ εἶν' ἕνας γραμματικός, ἕνας μεγάλος ψάλτης,
 κρατεῖ τὸν οὐρανὸ χαρτί, τὴ θάλασσα μελάνη,
 καὶ τοῦ κοράκου τὸ πτερο κοντύλι γιὰ νά γράφη.
 Κοντήλισε τὸ χέριν τοῦ κ' ἔχυσε τὸ μελάνι,
 5 κ' ἔβαψαν τὰ ρουχάκιαν τοῦ τὰ λινομεταξένια.
 — Ποιὰ εἶν' ἡ λήγορ' ἄξια, ποιὰ εἶν' ἡ χρυσοχέρα
 νά πλύνῃ διάκου φορεσιά, νά πλύνῃ διάκου ροῦχα;
 — Ἐγὼ εἶμ' ἡ λήγορ' ἄξια, ἐγὼ εἶμ' ἡ χρυσοχέρα
 νά πλύνω διάκου φορεσιά, νά πλύνω διάκου ροῦχα,
 10 ἀντίς στὸν ἥλιο στεγνώμα στὸ στήθός μου στεγνώνει.
 — Καί μεῖς πολυχρονοῦμέν το, τ' ἄξιό σας παλληκάρι,
 νά ζήση χρόνια περισσά καὶ πάντα νά περάση
 καὶ μὲ τὰ χίλια κ' ὕστερα ν' ἀσπρίση νά γεράση.

16

Τοῦ κορασιῦ.

Σοφίδες.

- Προξενητάδες βγήκανε πὸ μέσ' ἀπὸ τὴν Πόλη
 ρωτοῦνε καὶ ξαναρωτοῦν ποῦ νάβρουν τέτοια κόρη,
 τέτοια ξανθή, τέτοια σγουρή, τέτοια δαχτανοφρύδα,
 πῶχει τὸ μάτι σάν ἐλιά, τὸ φρύδι σὰ δαχτάνι,
 5 πῶχει τὸ ματοτσάμπουρο σάν τῆς ἐλιᾶς τὸ φύλλο.
 Καί μεῖς πολυχρονοῦμέν το τ' ἄξιο σας κοράσι,
 νά ζήση χρόνια περισσά, καὶ πάντα νά περάση
 καὶ μὲ τὰ χίλια κ' ὕστερα ν' ἀσπρίση νά γεράση.

Στην άρραβωνιασμένη.

Σοφίδες. υ. 8

- Ν' άκούσης τί σέ μήνυσε ό ρεβωνιαστικός σου :
 Νά πäs νά πάρης τό φιλί, μη βρέξει μη χιονίσει.
 — Έγώ όντας βρέχει περπατώ, κι' όντας χιονίζει τρέχω,
 κι όντας κατέβ' ό Ντούναβης ό Βάθιος μου περνάει,
 5 πέρα στις μαυρομάτισσες, στις δάχτανο φρυδοόδες,
 πόχουν τό μάτι σάν έλιά, τό φρύδι σά δαχτάνι
 πόχουν τό ματοτσάμπουρο σάν τής έλιάς τό φύλλο.
 — Νά πā νά δής τήν Άγαπώ, πώς στρώνει, πώς πλαγιαίζει
 πώς πέφτουν τ' άνθη άπάνω της, τά μηλα στη μπουδιάν της
 10 και τά χρυσά γαρούφαλα τριγύρω στη μπερτσιάν της.
 Και μεις πολυχρονομέν το τό άξιο σας κοράσι,
 νά ζήση χρόνια περισσά, ν' άσπρίση νά γεράση.

Στις νιοπανόροι.

Σοφίδες.

- Κρατεί ό Μάης τή δροσιά, κρατεί κι ό νιός τήν κόρη
 στα γόνατα τήν κάθισε και τήν ψιλωρωτάει :
 — Κόρη μ', για δέν είσαι κόκκινη, κόρη μ', για δέν είσαι
 [ξάσπρη ;
 για δέν είσ' π' άψηλή μεριά κι' από γραμματισμένη ;
 5 Κατέβα κάτου στη Μπαρμπαριά, κάτου στό Σαλονίκι,
 φάγε σταπίδα ραζακιά, κρουστάλλινο κεράσι,
 τότες νά γίνης κόκκινη, τότες νά γίνης ξάσπρη,
 γά γίνης π' άψηλή μεριά κι' από γραμματισμένη.
 Και μεις πολυχρονομέν το, αυτό τό νιο άντρόγυνο,
 10 νά ζήση χρόνια περισσά και πάντα νά περάση
 και με τά χίλια κ' ύστερα ν' άσπρίση νά γεράση.

Άμυγδαλιά ¹⁾.

Χριστούγεννα, Χριστούγεννα, τώρα Χριστός γεννιέται,
 γεννιέται κι' αναστήνεται στους ούρανοους έπάνω.
 Στους ούρανοους άνέβηκε τρία καλά νά φέρη,
 τό μόσχο και τό λίβανο και τό καλό θυμιάμα.

1) Έπαρχίας Αΐνου.

νά κλέψω πὲ τὴ μάννα μου μισὸ δράμι ἀσημι,
 νὰ σὲ τὸ δώσω κάνεις το, κάνεις το δαχτυλίδι,
 15 νάχει τὸ δαχτυλίδι μου σαράντα πέντε ψῆφες.
 —"Ἄν εἶσαι λήγορ' ἄξια, ἂν εἶσαι χρυσοχέρα,
 νὰ κλέψω πὲ τὴ μάννα μου, μισὸ σκουλι τὸ νῆμα,
 νὰ σὲ τὸ φέρω κάνεις το, κάνεις το πεστεμάλι,
 νάχη τὸ πεστεμάλι μου σαράντα πέντε κῶχες.
 20 Καὶ μεῖς πολυχρονοῦμέν το, τ' ἄξιο σας παλληκάρι
 νὰ ζήση χρόνια περισσὰ καὶ πάντα νὰ περάση
 καὶ μὲ τὰ χίλια κ' ὕστερα ν' ἀσπρίση νὰ γεράση.

15

Στὸ παλληκάρι.

Σοφίδες.

Ἐδῶ εἶν' ἕνας γραμματικός, ἕνας μεγάλος ψάλτης,
 κρατεῖ τὸν οὐρανὸ χαρτί, τὴ θάλασσα μελάνη,
 καὶ τοῦ κοράκου τὸ πτερο κοντύλι γιὰ νὰ γράφη.
 Κοντήλισε τὸ χέριν του κ' ἔχυσε τὸ μελάνι,
 5 κ' ἔβαψαν τὰ ρουχάκιαν του τὰ λινομεταξένια.
 —Ποιὰ εἶν' ἡ λήγορ' ἄξια, ποιὰ εἶν' ἡ χρυσοχέρα
 νὰ πλύνη διάκου φορεσιά, νὰ πλύνη διάκου ροῦχα;
 —Ἐγὼ εἶμ' ἡ λήγορ' ἄξια, ἐγὼ εἶμ' ἡ χρυσοχέρα
 νὰ πλύνω διάκου φορεσιά, νὰ πλύνω διάκου ροῦχα,
 10 ἀντὶς στὸν ἥλιο στέγνωμα στὸ στηθός μου στεγνώνει.
 —Καὶ μεῖς πολυχρονοῦμέν το, τ' ἄξιό σας παλληκάρι,
 νὰ ζήση χρόνια περισσὰ καὶ πάντα νὰ περάση
 καὶ μὲ τὰ χίλια κ' ὕστερα ν' ἀσπρίση νὰ γεράση.

16

Τοῦ κορασιοῦ.

Σοφίδες.

17

Στήν άρραβωνιασμένη.

Σοφίδες.

- Ν' άκούσης τί σέ μήνυσε ό ρεβωνιαστικός σου :
 Νά πās νά πάρης τό φιλί, μη βρέξει μη χιονίσει.
 —Έγώ όντας βρέχει περπατώ, κι' όντας χιονίζει τρέχω,
 κι' όντας κατέβ' ό Ντούναβης ό Βάθιος μου περνάει,
 5 πέρα στις μαυρομάτισσες, στις δάχτανο φρυδοϋδες,
 πόχουν τό μάτι σάν έλιά, τό φρυδι σά δαχτάνι
 πόχουν τό ματοτσάμπουρο σάν τής έλιάς τό φύλλο.
 —Νά πā νά δής τήν 'Αγοπά, πώς στρώνει, πώς πλαγιάζει
 πώς πέφτουν τ' άνθη άπάνω της, τά μηλα στή μποδιάν της
 10 και τά χρυσά γαρουφαλα τριγύρω στή μπερτσιάν της.
 Και μεις πολυχρονοϋμέν τό τό άξιο σας κοράσι,
 νά ζήση χρόνια περισσά, ν' άσπρίση νά γεράση.

18

Στίς νιόπανδροι.

Σοφίδες.

- Κρατεί ό Μάης τή δροσιά, κρατεί κι ό νιός τήν κόρη
 στά γόνατα τήν κάθισε και τήν ψιλωρωτάει :
 —Κόρη μ', για δέν είσαι κόκκινη, κόρη μ', για δέν είσαι
 [ξάσπρη ;
 για δέν είσ' π' άψηλή μεριά κι' άπό γραμματισμένη ;
 5 Κατέβα κάτου στή Μπαρμπαριά, κάτου στο Σαλονίκι,
 φάγε σταπίδα ραζακιά, κρουστάλλινο κεράσι,
 τότες νά γίνης κόκκινη, τότες νά γίνης ξάσπρη,
 νά γίνης π' άψηλή μεριά κι' άπό γραμματισμένη.
 Και μεις πολυχρονοϋμέν το, αυτό τό νιο άντρόγυνο,
 10 νά ζήση χρόνια περισσά και πάντα νά περάση
 και με τά χίλια κ' ύστερα ν' άσπρίση νά γεράση.